

Billund
kommune

Miljøgodkendelse af kvægproduktion

Ravlundvej 5, 7200 Grindsted
juni 2018

Dato: 11. juni 2018

Teknik & Miljøforvaltning

Natur og Miljø
Jorden Rundt 1
7200 Grindsted

Tlf. 7972 7200

www.billund.dk

Journalnr.: 09.17.18 P19

Sagsnr.: 17/10538

P10.2. 4.1

Ks.: MHA

Sagsbehandler:

Rikke Sennels

Tlf. 7972 7094

RHS@billund.dk

INDLEDNING	3
EJENDOMS- OG VIRKSOMHEDSOPLYSNINGER	3
HØRING	4
MILJØGODKENDELSE AF KVÆGPRODUKTIONEN PÅ RAVLUNDVEJ 5, 7200 GRINDSTED8	
AFGØRELSENS OMFANG OG FORUDSÆTNINGER	9
VILKÅR.....	11
GODKENDELSENS VARIGHED.....	17
OFFENTLIGGØRELSE MV.	17
KLAGEVEJLEDNING	17
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	19
ØVRIGE FORHOLD	9
INDLEDNING	19
BESKRIVELSE OG VURDERING AF DET ANSØGTE PROJEKT	19
Husdyrbrugets beliggenhed	19
Besætningens størrelse	21
Driftsbygningerne	22
Foder	23
Gødningsproduktion og -opbevaring	24
Energi- og vandforbrug.....	26
Affald	26
Restvand / overfladevand	27
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – LUGT, STØJ M.M.	28
Lugt.....	28
Støj og transport	30
Støv, fluer og skadedyr	31
Lys	32
Landskab og kulturmiljø	32
Driftsforstyrrelser og uheld	33
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – NATURMÆSSIGE FORHOLD	34
Ammoniakupåvirkning af naturområder fra anlægget	34
BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	40
OPHØR	41
ALTERNATIVE MULIGHEDER	41
SAMLET VURDERING	42
BILAG.....	43

Indledning

Husdyrbruget på Ravlundvej 5, 7200 Grindsted er tidligere miljøgodkendt efter Husdyrloven¹ i 2011 til en produktion på 305 køer, 85 kvier (0-10 mdr.), 43 kvier (10-15 mdr.) og 86 kvier (15-24 mdr.) samt 152 producerede tyre (40-55 kg) og 1 avlstyr, alle tung race.

Ansøger ønsker at udvide dyreholdet til 700 køer, tung race, 540 kvier (0-24 mdr.), 350 tyre (40-50 kg) og 3 avlstyre. I forbindelse med udvidelsen af dyreholdet etableres følgende:

- Dybstrøelsesstald på 35x50 m (bygning 12)
- To plansiloer på 15x80 m (bygning 15b)
- Én plansilo på 12x40 m (bygning 14)
- To gyllebeholdere på 6.000 m³ med fast overdækning (bygning 9 og 23)
- Et dybstrøelsesafsnit i bygning 6 ændres til senge
- Tilbygning til kostalden på 18x28 m (bygning 16)
- Ny stald på 45x125 m (bygning 17)
- Malkecenter på 35x50 m (bygning 18)
- Ny møddingsplads på 12x15 m (bygning 5b)
- Kalvestalde med dybstrøelse på støbt plads (bygning 24)

Billund Kommune har derfor udarbejdet en ny godkendelse på baggrund af ansøgning modtaget via Husdyrgodkendelse.dk første gang den 12. juli 2017. Ansøgningen er efterfølgende væsentligt ændret og genindsendt den 10. oktober 2017. Endvidere er ansøgning opdateret den 12. marts 2018 i henhold til Miljøstyrelsens vejledning vedr. opdatering af teknologisten i forhold til spalteskrabere. Godkendelsen meddeles i henhold til iht. § 12, stk. 3 i Husdyrloven².

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der skal gælde for Ravlundvej 5, 7200 Grindsted i Billund Kommune. Vilkårene sikrer, at driften af husdyrbruget, herunder den ansøgte ændring, kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt. Denne miljøgodkendelse samler alle vilkår for driften af husdyrbruget. Flere vilkår fra den eksisterende godkendelse er derfor overført til også at gælde for den ansøgte udvidelse.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelsen af udkastet til miljøgodkendelse, har Billund Kommune lavet en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af husdyrbruget. Denne danner baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse, herunder de stillede vilkår. Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering fremgår af det nedenstående.

Ejendoms- og virksomhedsoplysninger

Afgørelsen vedrører husdyrbruget beliggende Ravlundvej 5, 7200 Grindsted, *matrikel nr. 5a, Filskov By, Filskov* (se bilag 1). Ejendomsnummeret er 530 6733.

¹ LBK nr. 442 af 13/05/2016. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, med senere ændringer

² Jf. ændringslov nr. 204 af 28/02/2017. § 10 stk. 9 skal sager der ikke er færdigbehandlet den 1. august 2017 færdigbehandles efter de hidtil gældende regler.

Bedriftens CVR nr. er 29661170. Husdyrbruget ejes og drives af Bram Klaver v/Abram Jacob Cornelis Klaver, Ravlundvej 5, 7200 Grindsted.

Høring

Billund Kommune modtog den 12. juli 2017 en ansøgning om miljøgodkendelse i forbindelse med udvidelse af kvægbruget beliggende Ravlundvej 5, 7200 Grindsted. Ansøgningen har været annonceret på Billund Kommunes hjemmeside samt i Midtjysk Ugeavis og Billund Ugeavis tirsdag den 26. september 2017. Der er ikke modtaget bemærkninger i forbindelse med offentligheden.

Da der er tale om en udvidelse på mere end 250 DE er det kommunens vurdering, at den udvidede offentlighedsprocedure skal anvendes.

Dette udkast til miljøgodkendelse sendes i høring i 6 uger til fredag den 1. juni 2018, hvor ansøger og øvrige parter i sagen har mulighed for at komme med bemærkninger til projektet.

Udkastet sendes til:

Bram Klaver, Ravlundvej 5, 7200 Grindsted CVR nr. 29661170

Med kopi til:

Konsulent ved Sagro, Anita Hingstman, ahi@sagro.dk

Følgende ejendomme ligger inden for den vejledende lugtkonsekvenszone på 652,74 m, og har derfor modtaget udkast til afgørelse i høring.

Blåhøjvej 19,
Blåhøjvej 22
Blåhøjvej 31,
Ravlundvej 4,
Ravlundvej 8,
Blåhøjvej 30,
Ravlundvej 9A,
Ravlundvej 11,
Trædemarkvej 3,

Billund Kommune har modtaget følgende bemærkninger indenfor høringsperioden.

Ansøger har til udkastet bemærket følgende via sin konsulent:

Her er vores bemærkninger til udkastet:

- Vilkår 8, side 8: Den nye stald indrettes som sengestald med miljøspalter med maks. 5 % lysningsareal. Derudover ønskes tilføjet, at det er muligt at anvende et andet staldsystem, der har samme eller lavere fordampning end de ansøgte staldsystemer.
- Tabel 2, side 19: Kvier i bygning 1 (eksisterende løsdriftsstald) er fra 11-24 mdr.
- Tabel 2, side 19: Vedr. bemærkning ***: Der står at der i beregningen er taget udgangspunkt i dybstrøelse med lang

ædeplads med spalter (kanal, linespil) med en ammoniakreducerede effekt på 33 %. Jeg kan se at jeg ikke har indregnet de 33 % i ansøgningen. Dette forventer jeg ikke er noget et problem, så længe han etablerer et staldsystem med samme eller lavere fordampning?

- Vi vil gerne lave en mindre ændring, hvor bygning 5a og 24 bliver slået sammen til én bygningsflade, så der er mulighed for at have kalvehytter eller lave halvtage til kalve indenfor det samlede område. Kan vi lave denne lille ændring inden afgørelsen træffes? Der ændres ikke i antallet af dyr eller staldsystem. Det er udelukkende de to områder der puljes.

Kommunens bemærkninger

Bemærkning vedr. vilkår 8 efterkommes. I det omfang miljøbelastningen, i dette tilfælde lugt og ammoniak, er den samme eller mindre, kan der anvendes et andet staldsystem end det i miljøgodkendelsen oplyste. Dog tilføjes som vilkår, at kommunen skal kontaktes for accept af valg af andet staldsystem end det oplyste i vilkåret.

De to næste bemærkninger er faktuelle rettelser, og den miljøtekniske redegørelse rettes i overensstemmelse med bemærkningerne.

Endvidere ønskes en ændring, hvormed det muliggøres at byggefelt 5A og 24 puljes, og der dermed er øget fleksibilitet til etablering af kalvehytter eller halvtage til kalve indenfor det samlede område. Idet der hverken ændres på antallet af dyr eller staldsystemer, ændres miljøgodkendelsen i overensstemmelse med ønske fra ansøger.

Der er derudover indkommet bemærkninger fra en af de hørte naboer i høringsperioden:

- Min største bekymring er, at jeg har drikkevandsboring samt en markvandsboring i skellet til naboen. Den tidligere ejer af Ravlundvej 5 akcepterede ikke en zone på 25 meter, der ikke måtte gødes og køres gylle ud på, men lovede at tage hensyn så godt de kunne. En øget effektivisering af markdriften, som er sket under den nuværende ejer, kan måske have indflydelse på mit drikkevand og til nedsivning til den lidt dybere markvandspumpe. Hvis jeg skal tilsluttes byvand, kan det betyde en omkostning på omkring 70.000 til 75000 DKK. Det finder jeg ikke rimeligt. Desuden bør en drikkevandsressource beskyttes.
- Derefter er det yderst vigtigt for vejens beboere at vide, hvad kommunen påtænker at gøre for at forbedre tilkørselsforholdene? Ravlundvej er så smal at man ikke kan passere en traktor uden at opkøre vores rabat til smadder hele vinteren. Traktorer kører gerne i rabatten, og det er den slet ikke stabil nok til.

Allerede i dag kører mælkebil samt gyllebil til biogasanlæg (trækker med 13 m tankvogn) samt markredskaber mange gange forbi. Antallet af transporter vil blive væsentlig forøget. Dvs. Vejrabatter bør forbedres af kommunen FØR en evt. udvidelse.

Støj- og møjgener fra gylletransport og afgrødetransporter vil ligeledes blive væsentlig forøget. Det sidste døgnet er der kørt gylle i døgndrift og når majshøsten skal i hus køres der igen i døgndrift. Det går an en gang imellem. Men med mere end en fordobling bliver denne gene også

fordoblet. Denne gang har maskinstationen så desværre slattet gylle på vejen – og især i krydset Ravlundvej Blåhøjvej. Det kan ejer ikke gøre for. Men sådanne ting vil jo ske en gang imellem, ligesom udslip af gylle er en potentiel risiko for os naboer.

Jeg vil gerne have besked, når den endelige afgørelse falder på plads, men især vil jeg gerne have kommunens svar på ovenstående problemer omkring vand og vej.

Kommunen har udbedt ansøger om bemærkninger til indsigelsen. Ansøger har via sin konsulent fremsendt følgende:

Vedr. punkt 1: Beskyttelseszonen på 25 m gælder kun for indvindingsboringer til almene vandværker. Der er tale om en ikke almen drikkevandsboring, hvortil der kun skal være en beskyttelseszone på 5 m. Ansøger vil overholde afstanden på 5 m til boringen og vil orientere maskinstation herom. Marken har været græs-mark de sidste 12 år, og er ikke blevet sprøjtet de sidste 5 år. I øvrigt anvendes gødning og pesticider efter afgrødernes behov, og der forventes derfor ikke at ske en miljøpåvirkning af grundvandet.

Vedr. punkt 2: Blåhøjvej har været spærret i en periode i efteråret, hvorfor der især har været problemer med opkørsel af rabat pga. den øgede trafik på Ravlundvej. Ansøger tilstræber at rengøre vejen efter kørsel i forbindelse med forårsarbejde/høst og generelt ved spild på vejen. Der vil forekomme transporter udenfor dagstimerne i forbindelse med bl.a. høst, men dette er begrænset til en meget kort periode i løbet af året. Generelt vil transporter med grovfoder og husdyrgødning ske i kortere perioder i løbet af året. Der er redegjort for driftsforstyrrelser og uheld i udkast til miljøgodkendelse, og der er stillet vilkår til bl.a. gødningsopbevaring- og håndtering.

Kommunens bemærkninger

Vandboringer

Kommunen er enig med ansøger i, at der for de aktuelle boringer alene gælder en generel beskyttelseszone på 5 meter omkring boringerne. Indenfor de 5 meter må der ikke gødes eller sprøjtes eller foretages oplag af stoffer eller lignende, der kan forurene jord og grundvand. En 25 meters beskyttelseszone gælder alene for almene boringer, det vil sige boringer, der forsyner vandværker. Der er ikke tale om en almen boring.

Husdyrgodkendelsesloven rummer ikke mulighed for at regulere en evt. tilslutning til byvand. Husdyrgodkendelsesloven fastsætter afstandsregler fra anlæg til eksempelvis vandboringer. Afstandsreglerne for ejendommens driftsanlæg og til de to omtalte naboboringer er overholdt.

Transport på Ravlundvej

Ravlundvej er en kommunevej, hvorfor vejens tilstand og vedligeholdelse påhviler kommunen. Dette fremgår af Vejlovens³ § 8, der siger, at det påhviler vejmyndigheden, at holde offentlige veje i den stand som trafikens art og

---

³ LOV nr. 1520 af 27/12/2014. Lov om offentlige veje m.v., med senere ændringer

størrelse kræver, mens vejmyndigheden ikke umiddelbart har hjemmel til at pålægge begrænsninger på kørslen.

Kommunens vejafdeling oplyser, at Ravlundvej bliver holdt, som det er politisk vedtaget, at den skal holdes. Vejafdelingen oplyser, at Billund Kommune på nuværende tidspunkt ikke har planer for en sideudvidelse af Ravlundvej.

Endvidere kan kommunen bekræfte, at der i en periode har været en øget trafik på Ravlundvej på grund af vejarbejde i Ikast Brande Kommune på Blåhøjvej.

Andet

Med hensyn til risici for gylle udslip fra anlæg og gylletransport er det kommunens vurdering, at anlæg mv. skal indrettes i overensstemmelse med gældende forskrifter jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen og landbrugets byggeblade. Endvidere er der for ejendommen i denne miljøgodkendelse stillet vilkår om en opdateret beredskabsplan, jf. vilkårene 36 til 39. Kommunen finder dette tilstrækkeligt til at sikre ved et evt. gylleudslip.

Samlet finder kommunen på dette grundlag ikke anledning til at ændre miljøgodkendelsen for så vidt angår de omtalte forhold vedr. vandboringer samt for kørsel på Ravlundvej.

Kopi af endelig afgørelse fremsendes til parten, der har indsendt høringsvar.

Miljøgodkendelse af kvægproduktionen på Ravlundvej 5, 7200 Grindsted

Husdyrbruget på Ravlundvej 5, 7200 Grindsted er tidligere miljøgodkendt efter Husdyrloven⁴ i 2011. Miljøgodkendelsen er udnyttet.

Ansøgning om miljøgodkendelse til denne ansøgte udvidelse er modtaget første gang ved Billund Kommune den 12. juli 2017. Med denne afgørelse godkender Billund Kommune husdyrbrugets ansøgte anlæg og produktion. I afgørelsen er fastlagt en række vilkår, som supplerer og/eller ændrer vilkårssettet i miljøgodkendelsen fra 2011, således, at disse vilkår herefter er bortfaldet. Alle vilkår er samlet i denne godkendelse og vil således være gældende for hele husdyrbruget fremover.

I forbindelse med godkendelse og etablering af nye bygninger søges der samtidig om følgende dispensationer:

Bygning 12, den nye løsdriftsstald ønskes etableret 10 meter fra vej og 7 meter fra naboskel, og overholder dermed ikke lovens afstandskrav på 15 meter til vej og 30 meter til naboskel.

Anlæg nr. 14, den nye plansilo ønskes etableret 10 meter fra naboskel og overholder dermed ikke afstandskrav på 30 meter til naboskel.

Anlæg nr. 15 den nye plansilo ønskes etableret 4 meter fra naboskel og overholder dermed ikke afstandskrav på 30 meter til naboskel.

Bygning 18, det nye malkecenter ønskes etableres 18 meter fra eksisterende boring og overholder dermed ikke afstandskrav på 25 meter til vandboring.

Anlæg nr. 5 b, den nye møddingsplads etableres 20 meter fra eksisterende boring, og overholder dermed ikke afstandskravet på 25 meter fra gødningsopbevaringsanlæg og til ikke-almene boringer.

Anlæg nr. 24, den nye plads til kalvefællesbokse etableres 10 meter fra vej og overholder dermed ikke lovens afstandskrav på 15 meter til vej.

Der søges i forbindelse med miljøgodkendelsen om dispensation fra afstandskrav i Husdyrlovens § 8 jf. lovens § 9. Anlæggenes placering på ejendommen fremgår af situationsplanen på bilag 2.

Billund Kommune meddeler hermed dispensation efter lovens § 9 stk. 3 til placering af Bygning 12, 7 meter fra naboskel og 10 meter fra vej. Anlæg nr. 14 og anlæg nr. 15 hhv. 10 og 4 meter fra naboskel. Samt dispensation til placering af bygning 18 og anlæg nr. 5 b hhv. 18 og 20 meter fra eksisterende vandboring og til placering af plads ned til 10 meter fra vej.

Dispensation til placering af gødningsopbevaringsanlæg gives på vilkår om indretningskrav samt kvalitetskontrol af oppumpet vand. Der stilles ikke skærpede vilkår i forbindelse med de øvrige dispensationer. Der er nærmere redegjort for disse forhold i afsnittet "Husdyrbrugets beliggenhed".

Dispensation fra afstand til naboskel begrundes med, at bygninger og anlæg placeres driftsmæssigt optimalt, og at der er tale om en bygningsløs nabomatrikel.

Dispensation fra afstandskrav til vej har været i høring i kommunens afdeling for Vej og Park, der ikke havde indvendinger mod dispensation. Det er endvidere

---

⁴ LBK nr. 442 af 13/05/2016. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, med senere ændringer

kommunens vurdering, at dispensationen til anlæg nr. 12 og 24 ikke vil have indflydelse for de trafikale forhold på Ravlundvej.

I det omfang andet ikke er nævnt i afgørelsen, er den meddelt på baggrund af de oplysninger, som kommunen har modtaget i forbindelse med sagen, hvorfor afgørelsen hviler herpå.

Godkendelsen meddeles efter § 12, stk. 3 i Husdyrloven, idet Billund Kommune vurderer, at:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Driften af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet

Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen i nedenstående miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Afgørelsens omfang og forudsætninger

Aktiviteterne på Ravlundvej 5 er i dag omfattet af en miljøgodkendelse fra 2011.

Med denne nye miljøgodkendelse vurderes samtlige vilkår og samles heri, således at husdyrbruget fremover alene reguleres ved denne 2018 afgørelse.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Husdyrloven. Øvrige relevante godkendelser og tilladelser skal indhentes særskilt, herunder byggetilladelser, samt tilladelser iht. Spildevandsbekendtgørelsen⁵.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler kan være en skærpelse af denne godkendelses vilkår.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde, der indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt iht. gældende regler i Husdyrloven. Udvidelser og ændringer skal anmeldes til Billund Kommune, som skal have lejlighed til at vurdere, hvorvidt udvidelsen/ændringen kræver en ny godkendelse, eller om udvidelsen/ændringen kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.

Ikke teknisk resume

Billund Kommune modtog den 12. juli 2017 en ansøgning om miljøgodkendelse af kvægbruget beliggende Ravlundvej 5, 7200 Grindsted.

Billund Kommune er myndighed på sager om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug. Miljøgodkendelse til udvidelse af kvægbruget Ravlundvej 5 er

---

⁵BEK. nr. 1469 af 12/12/2017. Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter Miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4

behandlet efter § 12, stk. 3 i Husdyrloven. Da der er tale om en udvidelse på mere end 250 DE har Billund Kommune vurderet, at den udvidet offentlighedsprocedure skal anvendes.

Ejendommens produktion

Det lovlige dyrehold på ejendommen er fastsat i en Miljøgodkendelse fra 2011 til 305 malkekvæg med opdræt. Dyreholdet ønskes nu udvidet i 700 malkekvæg med opdræt. Der etableres flere til, ny og ombygninger til både dyr og til gødnings- og ensilageopbevaring, jf. bilag 2. Gødning opbevares i gyllebeholdere, på møddingsplads og evt. i markstakke.

Omgivelserne

Korteste afstand fra staldanlæg til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er omkring 500 m. Afstanden til nærmeste byzone (Filskov), der også er nærmeste samlede bebyggelse, er omkring 1,4 km. Ansøgning overholder lovgivnings lugtkrav. Det er også beregnet, at kravene til tab af ammoniak fra ejendommen og til omgivelserne kan overholdes.

Kommunen har foretaget en nærmere vurdering af eventuelle konsekvenser for omgivelserne ud fra lovgivningens krav. Den nærmere vurdering kan findes i den miljøtekniske beskrivelse. Det er samlet kommunens vurdering, at udvidelsen kan overholde lovens krav og dermed kan det ansøgte projekt gennemføres uden en væsentlig påvirkning af omgivelserne.

Med venlig hilsen

Rikke Sennels
Miljøsagsbehandler, Landbrug

Vilkår

De for husdyrbruget gældende love og bekendtgørelser skal stedse efterleves, uanset at de der nævnte krav/regler kan være en skærpelse af vilkårene stillet i denne miljøgodkendelse.

Indretning og drift

1. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen. Anlæg skal opføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og i den miljøtekniske beskrivelse.
2. Før etablering af nye bygninger skal der indhentes byggetilladelse iht. byggereglementet fra Billund Kommune.
3. Vilkår vedr. drift skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
4. Ændring af ejerforhold eller ansvar for driften skal meddeles Billund Kommune senest 1 måned efter ændringen.
5. Denne miljøgodkendelse bortfalder, jf. Husdyrbrugslovens⁶ § 48, såfremt den ikke er udnyttet senest 6 år efter godkendelsens meddelelse. Det fremgår af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 49, at godkendelsen anses for udnyttet, når byggeriet er faktisk afsluttet.

Anlæg

6. Anlæg nr. 5b må ikke placeres nærmere end 20 m fra eksisterende markvandingsboring vest for møddingspladsen, jf. bilag 2. Hvis afstanden til borerne er mindre end 25 m, skal den vestlige afgrænsning af møddingspladsen udgøres af en mur.
7. Anlægget må ikke påbegyndes etableret, før boringsafslutningerne er sikret mod vandindtrængning, dvs. tørbrønde og boringsafslutninger skal være tætte, og brønde skal være afsluttet min. 0,3 m over terræn, med fald fra boring og udad. Boringerne skal synes af kommunen, inden der gives byggetilladelse.
8. Ny stald (bygning 16 og 17) skal indrettes som sengestald med præfabrikeret drænet gulv til 475 malkekvæg, og der kan indrettes med dybstrøelse for 50 malkekvæg (bygning 16 og 17 jf. bilag 2).

Staldsystemet i den nye stald kan dog – efter indhentet accept fra tilsynsmyndigheden – i stedet etableres andre staldsystemer, som medfører samme eller mindre forurening.
9. De to nye gyllebeholdere, anlæg nr. 9 og anlæg nr. 23, skal etableres med fast overdækning i form af teltdug eller lignende.
10. Der må maksimalt være 2 vejadgange til gyllebeholderne på østsiden af Ravlundvej. Ved etablering af ny vejadgang skal det sikres at krav i vejreglerne vor oversigtsforhold kan tilvejebringes. Det betyder her, at

---

⁶ LBK nr. nr. 256 af 21/03/2017. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning.

man 3 meter inde af vejadgangen skal kunne se 195 m til hver side i vejens fulde længde.

11. For at forebygge lyspåvirkning fra fremtidige bygninger skal eventuelle nye udendørs lamper ophænges lavt og med afskærmet lyskilde, så lysets spredning begrænses til det nødvendige operationsområde. Belysning i nye stalde skal anbringes, så lyset ikke kastes direkte ud gennem vinduer eller åbninger i bygningen. Husdyrbruget ikke må give anledning til lyspåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige.

Produktion

12. Godkendelsen omfatter flg. årsproduktion:

Dyretype	Antal
Malkekøer, tung race	700
Kviekalve, tung race (0 – 24 mdr.)	540
Tyrekalve, tung race (40 – 50 kg)	350
Avlstyr	3
I alt	

Gødningsopbevaring og -håndtering

13. Husdyrbruget skal til enhver tid kunne dokumentere, at have opbevaringskapacitet for husdyrgødning i overensstemmelse med gældende lovgivning, jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen⁷.
14. Gødning fra spædekcalve og kalvebokse, hvor dyrene ikke opholder sig i mindst 3 - 4 måneder, skal tilføres en møddingsplads for fast mæg eller gyllesystemet.
15. Pumpning til og fra gyllebeholderne skal ske under opsyn.
16. Gyllebeholderne skal tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse.
17. Gyllen i gyllebeholderne må kun røres lige før tømning af beholderen.

Energi- og vandforbrug

18. Vand- og energiforbrug skal ligge indenfor rammerne af størrelserne, nævnt i den miljøtekniske beskrivelse. Hvis forbruget efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentligt større, skal husdyrbruget på tilsynsmyndighedens anmodning lade en sagkyndig gennemgå ejendommen med henblik på udpegning af reduktionsmuligheder.
19. Lyskilderne i eksisterende driftsbygninger skal erstattes med lavenergibelysning, efterhånden som lyskilderne skal udskiftes.
20. Der skal anvendes højtryksrensere til rengøring af stalde.

⁷ BEK. nr. 865 af 23/06/2017. Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Affald

21. Husdyrbrugets affald skal håndteres og opbevares sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.
22. Farligt affald skal opbevares i tætte, lukkede beholdere, der er mærkede, så det tydeligt fremgår, hvad de indeholder. Beholderne skal opbevares under tag og være beskyttet mod vejrlig. Oplagspladsen skal have en tæt belægning og være indrettet således, at spild kan holdes inden for et afgrænset område uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand eller kloak. Området skal kunne rumme indholdet af den største beholder, der opbevares.

Spildevand /overfladevand

23. Overfladevand fra arealer, hvor der kan ske spild med forurenende foder eller gødning eller opstå anden forurening, må ikke afledes til dræn, vandløb eller nedsivning. Afledningen af ejendommens overfladevand må ikke udvides, inden kommunen har meddelt særskilt tilladelse hertil.
24. Tagvand skal nedsives i faskiner i overensstemmelse med gældende vejledning, medmindre kommunen har meddelt tilladelse efter Spildevandsbekendtgørelsen til anden afledning.

Lugt

25. Husdyrbruget må ikke give anledning til lugtpåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at lugtfrembringelse begrænses mest muligt.
26. Hvis tilsynsmyndigheden finder, at virksomheden giver anledning til væsentlig lugtpåvirkning, skal virksomheden foranledige sagkyndig undersøgelse af husdyrbrugets anlægs- og driftsmæssige kilder til lugtfrembringelse udført og i fornødent omfang iværksætte afhjælpende foranstaltninger. Senest 2 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat krav om sagkyndig undersøgelse, skal myndigheden tilsendes den sagkyndiges redegørelse med anbefalede lugtreducerende tiltag, samt en tids- og handlingsplan for gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger. Hvis undersøgelsen og redegørelsen efter tilsynsmyndighedens vurdering er dækkende for hele husdyrbruget, kan en ny undersøgelse tidligst kræves udført igen efter et år.

Støj

27. Virksomheden skal planlægge flest muligt støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særligt agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden (kl. 22.00 – 07.00), herunder fra mobile støjkilder.
28. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau, ved omliggende beboelse og deres udendørs opholdsarealer, må maksimalt udgøre følgende værdier:

Dagtimer			Midlingstid
Mandag-fredag	kl. 07.00 - 18.00	55 dB (A)	8 timer
	kl. 18.00 - 22.00	45 dB (A)	1 time
Lørdag	kl. 07.00 - 14.00	55 dB (A)	7 timer
	kl. 14.00 - 22.00	45 dB (A)	4 timer
Søn - og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB (A)	8 timer
Alle dage*	kl. 22.00 – 07.00	40 dB (A)	½ time

*Støjens spidsværdi må om natten (kl. 22.00 - 07.00) ikke overstige 55 dB (A).

Til - og frakørsel

29. Virksomheden skal planlægge mest mulig transport afviklet i dagperioden. Det årlige kørselsbehov må ikke udvides med mere end 10 % i forhold til det, der er angivet for ansøgt drift i de tekniske beskrivelser.
30. Udstyr, der anvendes til transport og udkørsel af husdyrgødning, skal ved udkørsel til offentlig vej være tæt og renholdt i et omfang, så spild undgås.
31. Tilkørselsveje og arealer omkring bygningerne, siloerne og gyllebeholdere m.m. skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, jord m.v.
32. Evt. spild skal fjernes efter arbejdets afslutning og/eller samme dag ved arbejdstids ophør.

Støv

33. Husdyrbruget må ikke give anledning til støvpåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig. I tørre perioder, hvor transport kan give gener ved beboelser, institutioner m.v., skal virksomheden i nødvendigt omfang tilrettelægge arbejdets udførelse med henblik på at begrænse støvpåvirkning fra transport mellem ejendommen og markerne, herunder om nødvendigt ved anvendelse af støvdæmpende foranstaltninger eller ved indstilling af transporterne under ugunstige vindforhold.

Skadedyrsbekæmpelse

34. Husdyrbruget ikke må give anledning til fluegener i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige. Hvis tilsynsmyndigheden finder, at virksomheden giver anledning til væsentlige fluegener, skal virksomheden redegøre for at der overalt på ejendommen udføres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Ved fortsatte flueproblemer fra virksomheden kan tilsynsmyndigheden kræve, at virksomheden skal foranledige en sagkyndig undersøgelse af husdyrbrugets anlægs- og driftsmæssige kilder til fluefrembringelse udført og i fornødent omfang iværksætte afhjælpende foranstaltninger. Senest 2 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat krav om sagkyndig undersøgelse, skal myndigheden tilsendes den sagkyndiges redegørelse med anbefalede fluereducerende tiltag, samt en tids- og handlingsplan for gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger. Hvis undersøgelsen og

redegørelsen efter tilsynsmyndighedens vurdering er dækkende for hele husdyrbruget, kan en ny undersøgelse tidligst kræves udført igen efter et år.

Olietank

35. Olietanke skal drives jf. gældende Olietankbekendtgørelse⁸.

Driftsforstyrrelser og uheld

36. Den eksisterende beredskabsplan skal opdateres i nødvendig grad til at omfatte den aktuelle udvidelse og nye anlæg, således at beredskabsplanen fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal forefindes opdateret senest 3 mdr. efter godkendelsen er taget i brug, og der skal herefter til enhver tid forefindes en opdateret beredskabsplan på ejendommen. Beredskabsplanen skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

37. Olier og kemikalier skal opbevares således, at væsker ikke kan lilledes jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.
38. Påfyldningspumper og slanger skal holdes i en sådan tilstand, at de ikke giver anledning til spild. Påfyldning af brændstof på traktorer og andre landbrugsmaskiner skal ske på betonlagt plads, der er indrettet på en sådan måde, at evt. spild ikke medfører risiko for forurening af jord, grundvand, overfladevand og afløbssystemer. Eventuelt spildt brændstof skal opsamles med det samme. Tankpistol må ikke kunne fastlåses i åben stilling under påfyldning, medmindre pistolen er udstyret med en automatisk stopfunktion, som afbryder pumpning, når tanken er fuld.
39. Ved uheld, som medfører risiko for forurening af miljøet, skal virksomheden straks foretage alarmering af alarmcentralen på telefon nr. 112, og afværgeforanstaltninger jf. beredskabsplanen skal iværksættes.

---

⁸ BEK. nr. 1611 af 10/12/2015 Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines

Bedste anvendelige teknik (BAT)

40. På tilsynsmyndighedens anmodning skal virksomheden redegøre for, at husdyrbrugets anlæg og drift er i overensstemmelse med teknikkerne oplyst i bilag 3. Tilsynsmyndigheden kan stille krav til, i hvilken form redegørelsen skal leveres, herunder f.eks. procedurebeskrivelser, driftsregistreringer, regnskabsforhold mv.

Tilsyn og kontrol/Egenkontrol

41. Der skal på husdyrbruget føres egenkontrol med produktionens størrelse. På tilsynsmyndighedens anmodning og ved miljøtilsynets besøg på ejendommen skal forevises en opgørelse med tilhørende bilag over produktionen, jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 1. Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år.
42. Husdyrbruget skal føre egenkontrol med energi, vand og råstofforbrug.
43. Såfremt tilsynsmyndigheden modtager støjklager over husdyrbrugets drift og produktion, er husdyrbruget på tilsynsmyndighedens anmodning forpligtet til at føre følgende egenkontrol:

For egen regning skal husdyrbruget dokumentere, at de stillede støjkraav er overholdt. Dokumentation kan maksimalt kræves én gang pr. år, hvis støjgrænserne er overholdt. Målinger/beregninger skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" i henhold til gældende lovgivning, og skal udføres af et laboratorium eller en person, som er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på maksimalt ± 3 dB(A).

Resultaterne af målinger og beregninger skal være afrapporteret til tilsynsmyndigheden senest 3 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat anmodning herom.

Ophør

44. Ved ophør af bedriften skal stalde, gyllekanaler/kummer og gødningsopbevaringsanlæg mv. tømmes og rengøres. Gødningsrester og spildevand skal bortskaffes efter gældende regler.

Bemærkninger til godkendelsen:

45. Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt, før udvidelsen eller ændringen er godkendt af Billund Kommune som værende indenfor rammerne af denne godkendelse.

Godkendelsens varighed

I henhold til Husdyrbrugsloven⁹ bortfalder en miljøgodkendelse, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter at godkendelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen eller tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen eller tilladelsen for denne del. En godkendelse eller tilladelse anses iht. § 49 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen for udnyttet, når byggeriet faktisk er afsluttet. Hvis der ikke foreligger et byggeri, anses en godkendelse eller tilladelse for udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført.

Herefter gælder, at hvis en del af godkendelsen ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Tilsynsmyndigheden kan i henhold til Husdyrbrugslovens § 41 ændre vilkårene i godkendelsen ved påbud, jf. lovens § 39. Vilårene for godkendte forhold kan dog tidligst ændres, når der er forløbet 8 år efter, at de er blevet godkendt.

Offentliggørelse mv.

Endelig afgørelse om miljøgodkendelse og dispensation annonceres den 26. juni 2018 på Billund Kommunes hjemmeside samt i Billund Ugeavis og Midtjysk Ugeavis.

Afgørelsen er sendt til:

Bram Klaver, Ravlundvej 5, 7200 Grindsted CVR nr. 29661170

Med kopi til:

Konsulent ved Sagro, Anita Hingstman, ahi@sagro.dk

Ravlundvej 4, 7200 Grindsted

Endvidere sendes afgørelsen til:

Sundhedsstyrelsen, syd@sst.dk

Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, ved Niels Barslund,

nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@aeraadet.dk

Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, lbt@sportsfiskeren.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dncbillund-sager@dn.dk

Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk

Dansk Ornitologisk Forening (DOF) natur@dof.dk

DOF lokalafdeling, billund@dof.dk

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse om godkendelse - eller afgørelsen om dispensation i forhold til afstandsreglerne i lovens § 8 (se nedenstående afsnit

---

⁹ LBK nr. 256 af 21/03/2017. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

husdyrbrugets beliggenhed) - kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageberettigede fremgår af § 84 – 88 i Husdyrbrugloven. Klagen skal være indgivet senest 24. juli 2018.

Du klager via Klageportalen, der ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Vejledning om, hvordan man skal logge på og anvende Klageportalen, kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk, samt på www.borger.dk og www.virk.dk. Klagen sendes gennem Klageportalen til kommunen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen (det vil sige, at du har godkendt og betalt gebyr/bestilt en faktura i Klageportalen).

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til kommunen. Kommunen videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En eventuel klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet. Udnyttelse af afgørelsen inden klagefristens udløb sker på egen risiko.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder, eller - hvis sagen påklages - inden 6 måneder efter, at endelig afgørelse foreligger.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt, danner baggrund for miljøgodkendelse af husdyrbruget.

Hensigten med den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er at undersøge, om ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), samt om husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering beskriver og vurderer de miljøpåvirkninger af omgivelserne, som husdyrbruget inklusiv den ansøgte udvidelse giver anledning til. Miljø skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er indeholdt i Husdyrloven, Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og Miljøstyrelsens digitale vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. Påvirkningen af omgivelserne er beskrevet og vurderet dels i forhold til de anlægsnære påvirkninger (lugt, støj mm.), dels i forhold til de naturmæssige forhold (natur, vandmiljø mm.).

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er foretaget på baggrund af en systematisk gennemgang af, om husdyrbruget i nødvendigt omfang bringer BAT i anvendelse. Grundlaget for kommunens vurdering af ansøgers anvendelse af BAT er beskrevet i afsnittet "Bedste tilgængelige teknik".

Vurderingen er baseret på en skematisk gennemgang, hvor de anvendte metoder sammenstilles med BAT-betragtningerne i aktuelle BREF-noter og BAT-blade. Dette regelgrundlag er skematiseret i afgørelsens bilag 3. I de enkelte afsnit i nedenstående beskrivelse og vurdering er henvist til BAT-grundlaget i dette bilag. I afsnittet "Bedste tilgængelige teknik" er foretaget en opsummerende vurdering.

Beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt

På vegne af Bram Klaver har Sagro indsendt ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrproduktionen på Ravlundvej 5, idet der ønskes foretaget udvidelse af dyrehold og anlæg, samt ændring i anvendelse af eksisterende bygninger. Der er ansøgt via det it-baserede ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk, hvor den seneste version af ansøgningen er modtaget den 15. marts 2018.

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering er foretaget med baggrund i det sidst indsendte ansøgningsmateriale.

Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget ligger i landzone i Billund Kommune. Placeringen fremgår af bilag 1.

Den nærmeste nabo uden landbrugspligt er Ravlundvej 11, som ligger 538 m nordøst for ejendommen. Nærmeste samlede bebyggelse og byzone er Filskov, som ligger 1.380 m sydvest for ejendommen.

Husdyrbrugets staldanlæg og opbevaringsanlæg er omfattet af en række afstandskrav i Husdyrloven:

- §§ 6 og § 20: 50 m til nabobeboelse og 300 m til eksisterende eller planlagt byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv mv.
- § 7: 10 m til bestemte ammoniakfølsomme naturtyper indenfor og udenfor internationale naturbeskyttelsesområder.
- § 8: forskellige afstandskrav til almene og ikke-almene vandforsyningsanlæg, vandløb, søer, naboskel, offentlig vej, privat fællesvej, levnedsmiddelvirksomhed og egen beboelse.

Bygning 12, den nye løsdriftsstald ønskes etableret 10 meter fra vej og 7 meter fra naboskel, og overholder dermed ikke lovens afstandskrav på 15 meter til vej og 30 meter til naboskel.

Anlæg nr. 14, den nye plansilo ønskes etableret 10 meter fra naboskel og overholder dermed ikke afstandskrav på 30 meter til naboskel.

Anlæg nr. 15 den nye plansilo ønskes etableret 4 meter fra naboskel og overholder dermed ikke afstandskrav på 30 meter til naboskel.

Bygning 18, det nye malkecenter ønskes etableres 18 meter fra eksisterende boring og overholder dermed ikke afstandskrav på 25 meter til vandboring.

Anlæg nr. 5 b, den nye møddingsplads etableres 20 meter fra eksisterende boring, og overholder dermed ikke afstandskravet på 25 meter fra gødningsopbevaringsanlæg og til ikke-almene boringer.

Anlæg nr. 24, den nye plads til kalvefællesbokse etableres 10 meter fra vej og overholder dermed ikke lovens afstandskrav på 15 meter til vej.

Der er i forbindelse med miljøgodkendelsen søgt om dispensation fra afstandskrav i Husdyrlovens § 8 jf. lovens § 9. Anlæggenes placering på ejendommen fremgår af situationsplanen på bilag 2.

Kommunens vurdering

Ansøgers oplysninger i ansøgningen om afstande viser, at Husdyrlovens afstandskrav i §§ 6 og 7 kan overholdes, mens der er flere afstandskrav i lovens § 8, hvor afstanden for nye anlæg er mindre end de i loven krævede. Da afstandskravene ikke kan overholdes, ansøges der om dispensation.

Hvor overholdelse af afstandskrav i Husdyrlovens § 8 ikke er mulig, kan kommunen dispensere fra afstandskravet efter lovens § 9, stk. 3. Ansøger har begrundet placeringerne af siloerne med rationel drift og derved mindre energiforbrug til følge. Endvidere ligger malkecenter og møddingsplads i naturlig sammenhæng med eksisterende anlæg på ejendommen.

Kommunen finder det driftsmæssigt velbegrundet at placere de nye siloer sammen med de eksisterende. Det samme er gældende for placering af henholdsvis malkecenter og møddingsplads. Kommunens vurdering i forhold til naboskel er begrundet i, at der er tale om en bygningsløs nabomatrikel, der i dag

drives som landbrugsareal. Endvidere finder kommunen ikke, at dispensation for afstand til vej vil have betydning for de trafikale forhold på Ravlundvej. Billund Kommune finder dog, at den nære afstand til den eksisterende boring bør modsvares af supplerende foranstaltninger til sikring mod forurening af grundvandet.

Der meddeles dispensation efter § 9 i Husdyrloven til placering af malkecenter og møddingsplads som ansøgt, idet der i denne afgørelse om tillæg til miljøgodkendelsen samtidig stilles vilkår om, at den vestlige afgrænsning af møddingspladsen (anlæg nr. 5b i bilag 2) skal udgøres af en mur. Herudover stilles der vilkår om, at anlægget ikke må etableres, før det er sikret, at boringsafslutningerne er sikrede mod vandindtrængning. Øvrige dispensationer, i forhold til vej og naboskel, meddeles uden skærpende vilkår.

Det er Billund Kommunes vurdering, at de øvrige afstandskrav i loven kan overholdes, og at ejendommens placeringsforhold ikke vil medføre nogen væsentlig øget risiko for gener eller forurening af omgivelserne.

Besætningens størrelse

På husdyrbruget på Ravlundvej 5 blev der i 2011 meddelt miljøgodkendelse til 305 køer, tung race, 85 kvier (0-10 mdr.), 43 kvier (10-15 mdr.), 86 kvier (15-24 mdr.) 182 producerede tyre (40-55 kg) og 1 avlstyr. Ansøger ønsker at udvide dyreholdet til 700 køer, tung race, 540 kvier (0-24 mdr.), 350 tyre (40-50 kg) og 3 avlstyre.

Husdyrbrugets besætning, jf. ansøgningen fremgår af nedenstående tabel.

Kommunens vurdering

Husdyrbruget på Ravlundvej blev i 2011 miljøgodkendt til en produktion på 305 køer, tung race, 85 kvier (0-10 mdr.), 43 kvier (10-15 mdr.), 86 kvier (15-24 mdr.) 182 producerede tyre (40-55 kg) og 1 avlstyr. Ved tilsyn i 2015 blev det oplyst, at der var en årsproduktion på 220 malkekvæg med opdræt.

Der fastsættes vilkår med grænser for husdyrbrugets maksimale produktion, som svarer til det ansøgte.

Dyretype	Antal
Malkekøer, tung race	700
Kviet, tung race (0 – 24 mdr.)	540
Tyrekalve, tung race (40 – 50 kg)	350
Avlstyr	3
I alt	

Tabel 1 Den ansøgte produktion

Der fastsættes desuden vilkår om, at der på husdyrbruget skal føres egenkontrol med produktionens størrelse. På tilsynsmyndighedens anmodning og ved miljøtilsynets besøg på ejendommen skal forevises en opgørelse med tilhørende bilag over produktionen, jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 1. Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år.

Driftsbygningerne

Husdyrbrugets bygninger er vist i bilag 2. Husdyrbrugets stalde ønskes udvidet ved at bygge ny løsdriftsstald i forlængelse af den eksisterende løsdriftsstald. Der etableres en ny dybstrøelsesstald til kvier (bygning 12) og nye kalvestalde til kvier (bygning 24). Den fremtidige indretning af bygninger til dyr og med staldsystemer fremgår af tabellen nedenfor.

Bygning Byg.nr. jf. bilag 2	Besætning	Antal	Staldsystem
Byg. nr. 1 Løsdriftsstald (Eksisterende)	Kvier, tung race (11-24 mdr.)	170	Sengestald med spalter
Byg. nr. 6 Løsdriftsstald (Eksisterende)	Malkeko, tung race	155	Sengestald med præfabrikeret drænet gulv
	Kvier, tung race (11-24 mdr.)	132	Sengestald med præfabrikeret drænet gulv
	Avlstyr, tung race	3	Sengestald med miljøspalter*
	Malkeko, tung race	20	Sengestald med spalter
Byg. nr. 16 Løsdriftsstald (Ny)	Malkeko, tung race	475	Sengestald med præfabrikeret drænet gulv**.
Byg. nr. 17 Løsdriftsstald (Ny)	Malkeko, tung race	50	Dybstrøelse (hele arealet)
Byg. nr. 18 Malkecenter (Ny)		Ingen dyr	
Byg. nr. 12 Dybstrøelsesstald (Ny)	Kvier, tung race (6-11 mdr.)	75	Dybstrøelse m. lang ædeplads, fast drænet gulv
Byg. nr. 5 A (eksisterende og 24 (ny)) Kalvestalde Kalvehytter	Kvier, tung race (2-11 mdr.)	123	Dybstrøelse (hele arealet)
	Tyrekalve, tung race (40-50 kg)	350	Dybstrøelse (hele arealet)
	Småkalve, tung race (0-2 mdr.)	40	Dybstrøelse (hele arealet)

Tabel 2. Bygningsnumre henviser til bilag 2. *Avlstyre går på staldsystemet *sengestald med miljøspalter*, men dette staldsystem kan ikke vælges i it-systemet. Det er derfor angivet som *spaltegulvbokse* i it-ansøgningen. ** Staldsystemet i bygning 16 og 17 bliver miljøspalter med maks. 5% lysningsareal.

Endvidere etableres følgende anlæg, nye plansiloer i tilknytning til de eksisterende plansiloer - 2 stk. på 15*80 meter og et stk. på 12*40 meter (bygning 15 b og 14). Et nyt malkecenter på 35*50 meter. En ny møddingsplads (bygning 5b) på 12*15 meter i tilknytning til en eksisterende plads til kalvehytter (bygning 5a) samt 2 nye gyllebeholdere på hver 6000 m³ (bygning 9 og 23) i tilknytning til den eksisterende gyllebeholder. Gyllebeholderne etableres med fast overdækning.

Indretning og drift af staldanlæg skal ske iht. Husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastsat nogle krav til ammoniakemissionen fra stald og lager, samt for ammoniakpåvirkningen i den omgivende natur. I nedenstående del af den miljøtekniske beskrivelse og vurdering: "Projektets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold", er foretaget en nærmere vurdering af disse forhold.

Med henblik på at reducere staldanlægs ammoniakemission har Miljøstyrelsen fastlagt et niveau for ammoniakemissionen for malkekvæg og opdræt i *Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), Husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg (gyllebaserede staldsystemer) - omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12.*

Der er i Husdyrgodkendelse.dk foretaget en beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab (emissionsgrænseværdien) pr. år, opnåelig ved anvendelse af BAT.

Beregningerne er foretaget efter de retningslinjer og beregningsmetoder, der fremgår af Miljøstyrelsens standardvilkår for BAT fra 2011, og afhænger af om en produktion er placeret i ny eller eksisterende stald. For eksisterende stalde vil gælde en fast værdi pr. dyr på en given gulvtype. For nye stalde vil værdien afhænge af produktionens størrelse, således at BAT-kravet skærpes i takt med en voksende produktion. Suppleret med de seneste udmeldinger fra Miljøstyrelsen efter at skraber på spalter er taget af teknologilisten, MST den 21. februar 2018.

Produktionsstørrelsen for nye stalde beregnes med udgangspunkt i den omregningsfaktor mellem antal dyr og DE, som var gældende i 2011, da det er denne, der ligger til grund for proportionalitetsvurderingen af teknologier og dermed for fastlæggelsen af BAT-niveauet.

Det fremgår af ansøgningskemaet, at husdyrbrugets samlede ammoniakemission (6.833,77 kg N/år) er lavere end det beregnede BAT-emissionsniveau for ammoniak (6838,10 N/år). BAT-kravet for så vidt angår ammoniak emissionen er dermed overholdt.

Kommunens vurdering

For at sikre, at BAT-kravene overholdes, stilles vilkår til anlægget, som sikrer, at det indrettes og drives i overensstemmelse med det oplyste, og der henvises i øvrigt til oversigten over stalde og besætninger i tabel 2.

Der stilles vilkår til, at staldanlæg og gødningsopbevaringsanlæg skal indrettes som oplyst i ansøgningsmaterialet og i overensstemmelse med standardvilkår, som foreslået i relevante teknologiblade.

Idet det forudsættes, at drift af staldanlæg sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder

kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering af staldanlæg ved vilkår.

Foder

Ensilage opbevares i ejendommens plansiloer. I forbindelse med udvidelsen af dyreholdet etableres tre nye plansiloer. I fremtiden vil det være en begrænset mængde foder der opbevares i markstakke. Kraftfoder opbevares i siloer. Halm opbevares i stakke på marken.

I ansøgningskemaet er angivet oplysninger om indhold af råprotein pr. foderenhed, som ikke afviger fra normindholdet.

Kommunens vurdering

Det er forureningsforebyggende (BAT) at gennemføre effektiv fodring til reduktion af udskillelsen af kvælstof og fosfor, ved at sikre, at foderets indhold af næringsstoffer svarer til dyrenes behov, og at næringsstofferne er letoptagelige.

På baggrund af en sammenstilling af de valgte løsninger med vejledende BAT-betragtninger i punkt 2 i bilag 3, er det kommunens vurdering, at den valgte fodring er BAT.

I nedenstående afsnit om "Støv, fluer og skadedyr" er foretaget en vurdering af forurening i forbindelse med opbevaring og håndtering af foder.

Gødningsproduktion og -opbevaring

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg til gødning er vist i bilag 2, og en afløbsplan er vist i bilag 4.

Ansøger har opgivet den årlige produktion af husdyrgødning til 23.316 m³, og den årlige produktion af dybstrøelse forventes at blive 2.644 m³.

Flydende husdyrgødning omfatter gylle og hvad der i øvrigt ledes til gylleanlægget i form af ensilagesaft, møddingsvand, vaskevand mv. Produktionen af husdyrgødning efter udvidelsen fremgår af tabel 3.

Husdyrgødning	(m³)
Gylle	21.996 m ³
Ekstra tilløb	1.320 m ³
Flydende husdyrgødning i alt	23.316 m³
Fast husdyrgødning i alt	2.644 m³

Tabel 3. Årlig produktion af husdyrgødning.

Opbevaringsanlæg for husdyrgødning skal have en kapacitet, der er tilstrækkelig til, at udbringningen kan ske i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Efter de gældende regler vil dette normalt svare til 9 måneders husdyrgødningsproduktion.

På husdyrbruget vil der efter udvidelsen være en samlet opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning på 18.835 m³, svarende til 10 måneders

opbevaringskapacitet. Opbevaringskapaciteten til den flydende husdyrgødning fremgår af tabel 4.

Opbevaringsanlæg	(m ³)
Nr. 9 Gyllebeholder (overdækket)	6.000 m ³
Nr. 10 Gyllebeholder (overdækket)	5.000 m ³
Nr. 23 Gyllebeholder (overdækket)	6.000 m ³
Kanaler	1.775 m ³
Ajlebeholder og fortank	60 m ³
I alt	18.835 m³

Tabel 4. Ejendommens opbevaringskapacitet.

Dybstrøelse fra småkalve opbevares på møddingsplads (bygning 5b) eller kommes i gylletanken. Dybstrøelse fra de øvrige dybstrøelsesafsnit køres direkte i markstak, når det har opnået en kompostlignende tilstand.

Kommunens vurdering

Siden den eksisterende miljøgodkendelse blev meddelt i 2011 er der kommet ny Husdyrgødningsbekendtgørelse, så det nu er lovbestemt,

- at markstakke skal opfylde en række afstandskrav,
- at de ikke må medføre risiko for forurening af grund- eller overfladevand,
- at de højst på oplagres samme sted i marken i 12 måneder og ikke må placeres samme sted igen før efter 5 år, samt
- at driftsherren skal føre årlige optegnelser over markstakke.

Herudover gælder, at markstakke skal overdækkes med tætsluttende og vandtæt materiale straks efter udlægning. Kommunen finder således, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens regler generelt er tilstrækkelige til at sikre mod forurening fra markstakke.

I Husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat nogle krav til ammoniakemissionen fra stald og lager, samt for ammoniakpåvirkningen i den omgivende natur. I nedenstående del af den miljøtekniske beskrivelse og vurdering: "Projektets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold", er der foretaget en nærmere vurdering af disse forhold.

Med henblik på at reducere ammoniakfordampning og lugt, samt risici for gylleudslip, er i BAT-grundlaget (EU's BREF-note og BAT-Byggeblade) udpeget nogle teknikker, som vurderes i tilstrækkeligt omfang at imødekomme disse intentioner. Disse teknikker fremgår af skemaet i bilag 3.

På baggrund af en sammenstilling af de valgte løsninger (herunder som følge af reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen) og BAT-betragtningerne i BAT-grundlaget (jf. punkt 6 i bilag 3), er det kommunens vurdering, at den valgte indretning og drift af gødningsopbevaringsanlæggene er BAT.

Idet det forudsættes, at etablering, indretning og drift af den fremtidige gødningsopbevaring sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering ved vilkår i dette afsnit.

I nedenstående afsnit "Driftsforstyrrelser og uheld" er der foretaget en vurdering af forureningsrisici i forbindelse med håndtering af gylle ved eksisterende beholdere, herunder indretning med pumpe mv.

Energi- og vandforbrug

Husdyrbrugets samlede energi- og vandforbrug i nudrift og ansøgt drift fremgår af nedenstående tabel.

Forbrug	Nudrift	Ansøgt drift
El	130.000 kWh	260.000 kWh
Fyringsolie	4.000 l	4.000 l
Dieselolie	10.000 l	25.000 l
Drikkevand og vaskevand	10.700 m ³	24.875 m ³

Tabel 5. Ejendommens energi- og vandforbrug.

De nye staldbygninger bliver med naturlig ventilation.

Kommunens vurdering

Med henblik på at reducere vand- og energiforbruget er i BAT-grundlaget (EU's BREF-note og Teknologiblade) udpeget nogle teknikker, der vurderes i tilstrækkeligt omfang at imødekomme disse intentioner. Disse teknikker fremgår af skemaet i bilag 3.

På baggrund af sammenstilling af de valgte løsninger med BAT- betragtninger i punkt 4 og 5 i bilag 3, er det kommunens vurdering, at husdyrbruget opfylder BAT-kravene.

Der stilles vilkår om, at vand- og energiforbrug skal ligge indenfor rammerne af ovenfor nævnte størrelser. Hvis forbruget efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentligt større, skal husdyrbruget på tilsynsmyndighedens anmodning lade en sagkyndig gennemgå ejendommen med henblik på udpegnings af reduktionsmuligheder.

Det vurderes, at husdyrbruget herudover har foretaget relevante foranstaltninger til begrænsning af energi- og vandforbrug, og at det ikke er relevant at stille yderligere vilkår til energi- og vandforbruget. Det vurderes også, at de anførte ændringer i forbruget af energi og vand, som udvidelsen vil medføre, ikke vil have en væsentlig indvirkning på miljøet.

Affald

Fast affald

Plastaffald, som er i størrelsesordenen 5.000 kg pr. år, afhentes af privat vognmand og køres til genbrug.

Restaffald kommer med den kommunale dagrenovation, der er med i den ordning, som tømmes hver anden uge.

Olie- og kemikalieaffald

Det er meget begrænsede mængder olieaffald, der er på ejendommen, da olietjek mv. foretages af smeden, som aftager affaldet. Det affald der er, står i garage/værksted i dunke i en stor balje.

Sprøjtarbejdet udføres af maskinstation, hvorfor der intet kemikalieaffald er på ejendommen.

Medicin opbevares i kontor ved malkestalden. Spidse og skarpe genstande såsom kanyler opbevares i beholder i kontor ved malkestalden. Både medicinrester og kanyler mm medtages af dyrlægen.

Animalsk affald

Døde dyr afhentes af DAKA efter behov. Dyrene afhentes ved siden af den eksisterende kostald (bygning 1), hvor de opbevares tildækket på befæstet areal, jf. bilag 2.

Kommunens vurdering

Som et led i udførelse af godt landmandskab anses korrekt tilrettelæggelse af bortskaffelse af produkter og spild for BAT, jf. BAT- grundlaget (EU's BREF- note og BAT- Byggeblade).

På baggrund af en sammenstilling af de valgte løsninger med BAT- betragtninger (jf. punkt 1 i bilag 3), er det kommunens vurdering, at de valgte metoder er BAT.

Der stilles vilkår om, at husdyrbrugets affald bortskaffes i henhold til gældende regulativer og regler, samt at opbevaring og håndtering på virksomheden skal foregå sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord. Ligeledes stilles der vilkår til opbevaring af døde dyr.

Der stilles vilkår om, at eventuel flydende olie- og kemikalieaffald skal opbevares således, at der ikke kan ske forurening af jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer. Spildolie skal opbevares i beholder/olietønde på rist i spildbakke eller tilsvarende.

Restvand / overfladevand

Der etableres et toilet i det nye malkecenter. Spildevand herfra vil blive ledt til eksisterende anlæg ved stuehuset.

Rengøringsvand, mælkerumsvand, drikkevandsspild ol. indgår i normerne for husdyrgødningsproduktionen, og fremgår derfor af den beregnede årlige produktion af husdyrgødnings.

Der ledes 200 m³ overfladevand til gyllebeholder fra pladsen til kalvehytter (bygning 5a).

De præcise dimensioner for den nye støbte plads til kalvestalde (bygning 24) er ukendt, men der er skitseret et areal på 1.600 m². Overfladevandet ledes til gyllesystem, og udgør 1.120 m³.

Overfladevandet fra de eksisterende samt de nye plansiloer ledes til opsamlingsbeholder, hvorfra det sprinkles ud på mark.

Afledningen af tagvand fra de eksisterende bygninger er uændret. Tagvandet fra de nye bygninger ledes til faskiner. Alternativt udvides sprinkleranlægget til også at kunne håndtere tagvand fra de nye bygninger. Husdyrbrugets afløbsplan for restvand og overfladevand er vist i bilag 4.

Kommunens vurdering

I Spildevandsbekendtgørelsen defineres spildevand som alt vand, der afledes fra beboelse, virksomheder, øvrig bebyggelse samt befæstede arealer. Tag- og overfladevand defineres som regnvand fra tagarealer og andre helt eller delvist befæstede arealer. Tag- og overfladevandet må ikke indeholde andre stoffer, end hvad der sædvanligt tilføres regnvand i forbindelse med afstrømning fra sådanne arealer, eller have en væsentlig anden sammensætning.

Nedsivning eller udledning direkte til vandløb af overfladevand, som kan være forurenede fra driften, kræver tilladelse efter bekendtgørelsens kapitel 12. Nye arealer må derfor ikke tilsluttes eksisterende afledning eller ny afledning, inden der er meddelt tilladelse efter Spildevandsbekendtgørelsen.

Der stilles vilkår om, at overfladevand fra arealer, hvor der kan ske spild med gødning eller forurenende foder eller opstå anden forurening, ikke må afledes til dræn, vandløb eller nedsivning, samt at afledningen af ejendommens overfladevand ikke må udvides, inden kommunen har meddelt tilladelse hertil.

Tagvand vil normalt ikke være forurenede, men da tilledning til vandløb kan medføre hydraulisk belastning af vandløbet, skal tagvand nedsives i faskiner i overensstemmelse med gældende retningslinjer, medmindre kommunen har meddelt tilladelse efter Spildevandsbekendtgørelsen til anden afledning, hvilket fastsættes som vilkår.

Idet det i øvrigt vurderes, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening fra driftsmæssigt spildevand, finder kommunen ikke anledning til at stille videre krav i denne afgørelse.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – lugt, støj m.m.

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor mange dyr der er på ejendommen og hvilken art, der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind.

Husdyrproduktion kan herudover medføre støj, samt gener med fluer og andre skadedyr. Desuden kan bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Derudover påvirkes også den omgivende natur og vandmiljø af husdyrproduktion - disse forhold behandles nedenfor i afsnittet om projektets påvirkninger af omgivelserne for så vidt angår de naturmæssige forhold.

Lugt

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med opbevaring af ensilage og dybstrøelse, samt pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

Lugtgener fra staldanlæg vurderes på grundlag af beregninger i ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk, hhv. ny beregningsmodel for lugt og "Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde", udgivet af Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne, maj 2002. Vurderingen tager udgangspunkt i den længste geneafstand beregnet efter de to modeller.

Geneafstanden for lugt beskriver den afstand fra stalden, hvor der kan forekomme så meget staldlugt, at det karakteriseres som "væsentlige lugtgener". Geneafstanden fastsættes under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt, jf. Miljøstyrelsens digitale vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Lugtgenekriteriet til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone er overholdt. Resultatet af lugtberegningerne ved disse områdetyper fremgår af nedenstående tabel.

Områdetype	Beregnet geneafstand	Faktisk afstand*	Genekriterie overholdt
Byzone	768,18 m	> 1,4 km	Ja
Samlet bebyggelse	534,41 m	> 1,4 km	Ja
Enkeltbolig uden landbrugspligt	186,47 m	729,6 m	Ja

*Afstand fra lugtcentrum af nærmeste staldbygning.

Kommunens vurdering

Geneafstanden til byzoneområde, samlet bebyggelse og enkeltbolig uden landbrugspligt er overholdt. Som grundlag for beregningerne er anført, at der ikke er andre husdyrbrug med mere end 75 DE indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltboliger uden landbrugspligt eller indenfor en afstand af 300 meter fra samlet bebyggelse og byzone.

Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad så man normalt ikke vil karakterisere det som generende. I betragtning af afstandene til omliggende ejendomme vurderes, at anlæggene kan drives, uden at det vil give anledning til væsentlig lugtpåvirkning i omgivelserne.

Ud over geneafstanden, anvendes i lovgivningens regi begrebet lugtkonsekvensområde, som breder sig ud over et større område omkring husdyrbruget end geneafstanden. Lugtkonsekvensområdet er et beregningsmæssigt område omkring centrum for husdyrbrugets produktionsanlæg, om hvilken Natur- og Miljøklagenævnet i flere afgørelser anfører, at det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt i det væsentlige kan observeres. Natur- og Miljøklagenævnet har på den baggrund vurderet, at beboelse indenfor lugtkonsekvensområdet skal betragtes som omfattede af lovens høringsregler, selvom sådan beboelse eventuelt ligger udenfor

geneafstanden. Lugtkonsekvensområdet er for det ansøgte husdyrbrug beregnet til 654 meter.

Der fastsættes vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til lugtpåvirkning, som miljømyndigheden finder væsentlige. Endvidere stilles vilkår omkring egenkontrol og afhjælpende foranstaltninger, hvis der forekommer væsentlig lugtpåvirkning.

Med henblik på at reducere luftformige emissioner fra opbevaring og udbringning af husdyrgødning er i BAT- grundlaget (EU's BREF- note og Teknologiblade) udpeget nogle teknikker, der vurderes i tilstrækkeligt omfang at imødekomme disse intentioner. Disse teknikker fremgår af skemaet i bilag 3.

På baggrund af en sammenstilling af de valgte løsninger med BAT- betragtninger i punkterne 6 og 7 i bilag 3, er det kommunens vurdering, at de valgte opbevarings- og udbringningsmetoder kan betragtes som BAT.

Idet det herudover vurderes, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til indretning og drift af ejendommens anlæg, samt driftsregulering af gødningsudbringning, er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod lugtgener, finder kommunen ikke anledning til at fastsætte yderligere vilkår til disse forhold.

Støj og transport

Støj:

Ansøger oplyser, at der kan forekomme støj ved malkning, fodring og transporter til og fra ejendommen. Malkning sker om morgenen og sidst på eftermiddagen. Støjgener i forbindelse med malkning er begrænset til inde i selve bygningen. Fodring sker morgen og aften og foder blandes ved plansiloerne.

Transport:

Antallet af transporter ved den nuværende og i den ansøgte drift fremgår af tabel 8.

Transport	Før udvidelse	Efter udvidelsen
Affald	6	10
Dagrenovation	26	26
Brændstof	10	15
Afhentning af mælk	365	365
Levende dyr	30	40
Afhentning af døde dyr (DAKA)	16	30
Gyllekørsel	300	750
Dybstrøelse/gødning	70	125
Kraftfoder	40	52
Grovfoder til ensilage	340	875
I alt	1.203	2.288

Tabel 8. Transporter før og efter udvidelsen.

Stigningen i antallet af transporter skyldes hovedsageligt en større mængde husdyrgødning, der skal udbringes og et større foderbehov.

Kommunens vurdering

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Der stilles vilkår om overholdelse af disse grænseværdier.

Ud over de af ansøger oplyste støjkloder, må det antages, at der bl.a. vil være støj fra pumpning af overfladevand fra plansiloerne og fra intern transport på ejendommen, herunder i forbindelse med håndtering af foder ved plansiloerne.

Ejendommen ligger ca. 300 m fra nærmeste nabobeboelsesbygning. Mange af transporterne vil foregå internt på ejendommen, til og fra bedriftens driftsarealer samt til Filskov Biogasanlæg. Ejendommens til- og frakørsel vender bort fra nærmeste nabo. Der etableres ikke nye overkørsler til Ravlundvej.

Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget fortsat kan drives, uden at dette medfører støjgener.

Der stilles vilkår om, at virksomheden skal planlægge flest muligt støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særligt agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden, herunder specielt fra mobile støjkloder i forbindelse med foderhåndtering.

For at sikre mulighed for indgreb stilles vilkår om, at Billund Kommune kan stille krav om, at beregning / måling af virksomhedens støjbelastning i omgivelserne udføres på virksomhedens bekostning.

Det er kommunens vurdering, at transport til og fra ejendommens anlæg med ovennævnte vilkår kan gennemføres, uden at det vil medføre væsentlig påvirkning af omgivelserne.

Støv, fluer og skadedyr

Om støv, fluer og skadedyr er oplyst i ansøgningen, at disse forhold er uændrede.

I godkendelsen fra 2011 fremgår om støv, at støvgener kan forekomme i forbindelse med håndtering af halm og kraftfoder, og i særlige tilfælde fra trafik til og fra ejendommen. Halm og kraftfoder håndteres indendørs og vil ikke give støvgener udenfor ejendommens areal. Støvgener opfattes ikke som et problem på ejendommen, og det forventes ikke at blive det i forbindelse med udvidelsen.

Om skadedyr fremgår af miljøgodkendelsen fra 2011, at der generelt holdes øje med, om der skulle opstå problemer med skadegørere på ejendommen, både dem der er til gene på selve ejendommen og dem der kan være til gene for omkringboende. Den kommunale rottebekæmpelse står for rottebekæmpelsen.

Om fluegener beskrives, at der anvendes biologisk fluebekæmpelse i dybstrøelsen.

Kommunens vurdering

Anvendelse af BAT i driften (jf. punkt 1 i bilag 3) er med til at sikre god hygiejne og reduceret risiko for problemer med skadedyr og fluer.

Støvudvikling kan opstå ved håndtering af foder og halm og ved kørsel med landbrugsmaskiner, hvilket dog må vurderes at være begrænset. Det er kommunens vurdering, at de ansøgte ændringer ikke vil medføre væsentlig forøgelse af virksomhedens støvpåvirkning eller skadedyrsfrembringelse, og at ejendommen kan drives, uden at dette medfører væsentlig påvirkning af omgivelserne fra støv og skadedyr.

Kommunen finder dog, at der bør sikres mulighed for myndighedsmæssigt indgreb overfor gener, hvorfor der fastsættes vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til støv- eller fluegener i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige, samt om egenkontrol og afhjælpende foranstaltninger, hvis der sker væsentlig fluepåvirkning.

Lys

Der anvendes natbelysning i staldene. I eksisterende stalde er der lysstofrør. Efterhånden som de udskiftes, vil det blive med lavenergirør. I den nye stald sættes der lavenergirør op.

Der vil komme udendørs lys i enden af den nye stald (bygning 17). Derudover kommer der udendørsbelysning på gavlen af den nye velfærdsstald (bygning 12) og det nye malkecenter (bygning 18). Udendørsbelysningen er med bevægelsescensor.

Kommunens vurdering

For at forebygge lyspåvirkning, stilles vilkår om, at eventuelle nye udendørs lamper skal ophænges lavt og med afskærmet lyskilde, så lysets spredning begrænses til det nødvendige operationsområde, samt at ny belysning i stalde skal anbringes, så lyset ikke kastes direkte ud gennem ventilationsåbninger i bygningens rygning eller ud gennem side- eller gavlåbninger.

Det er kommunens vurdering, at ejendommen fortsat kan drives, uden at dette medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne. Kommunen finder dog, at der bør sikres mulighed for myndighedsmæssigt indgreb heroverfor, hvorfor der fastsættes vilkår om, at virksomheden ikke må give anledning til lyspåvirkning, som tilsynsmyndigheden finder væsentlig.

Landskab og kulturmiljø

En oversigtsplan, som viser husdyrbrugets indretning, er vist i bilag 2. Der opføres flere nye staldbygninger og anlæg. Fælles for alt nyt byggeri er, at de opføres i tilknytning til eksisterende byggeri og, at de er erhvervsmæssige nødvendige for driften af virksomheden.

Der ønskes etableret nyt byggeri på i alt op til 14.000 m², dertil kommer 2 gyllebeholdere på hver ca. 1100 m². Størstedelen af det nye byggeri etableres på helt nye byggefelt, og kun pladsen til småkalve (bygning 24) etableres, hvor der allerede i dag er byggeri. Der er dermed tale om en væsentlig udvidelse af ejendommens byggefelt.

Kommunens vurdering

Ravlundvej 5 ligger i landzone i et landbrugslandskab med spredtliggende gårde. Området er præget af dyrkede marker med bevarede læhegn og mod syd flere skovparceller.

Ejendommen ligger ikke i områder, som i henhold til kortlægningen i Danmarks Miljøportal og i Billund Kommunes Kommuneplan 2017 – 2029, er omfattet af fredninger eller bygge- og beskyttelseslinjer, Bevaringsværdige landskaber eller Større uforstyrret landskab.

Alt byggeri opføres i tilknytning til eksisterende byggeri, og selv om der kan opføres betydelige bygningsmasser, er det kommunens vurdering, at ejendommen vil fremstå som en samlet bygningsmasse.

Det er samlet set kommunens vurdering, at det ansøgte ikke vil medføre væsentlig påvirkning af områdets landskab eller kulturmiljø.

Driftsforstyrrelser og uheld

Ved håndtering og opbevaring af gylle, kemikalier og olie, vil der altid være risiko for, at der sker uheld. Beholdere kan springe læk, vogne kan vælte, igangsatte pumper kan blive glemt, og der kan opstå brand. Gyllepumpning fra stalde til lagertanke sker altid under opsyn. Der er ingen, hverken traktor- eller eldrevne, gyllepumper i lagertankene. Lagertankene tømmes med selvsugende gyllevogne. Der opbevares ikke pesticider på ejendommen. Eneste kemikalier er rengøringsmidler til rengøring af malkeanlægget og køletank. Disse opbevares i teknik- og tankrum med afløb til gylletank.

Kommunens vurdering

Husdyrbrugets eksisterende og fremtidige bygninger og anlæg ligger udenfor områder, der er udpeget med særlige drikkevandsinteresser, som nitratfølsomme indvindingsområder eller indvindingsoplande.

Anvendelse af BAT for indretning og drift (jf. punkt 1, 6 og 7 i bilag 3) er med til at forebygge driftsforstyrrelser og uheld.

Der er to olietanke på ejendommen:

En udendørs dieselolietank fra 2009 på 2.500 l med serienr. 02MM15210 og g-nr. 55-5820.

En nedgravet fyringsolietank på 1500 liter fra 1987. Tanken er fra Brande Beholderfabrik og har serienummer 6790.

Husdyrbrugets olietanke er omfattet af den til enhver tid gældende, Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (Olietankbekendtgørelsen), som fastlægger reglerne for tankenes indretning, drift, vedligeholdelse og sløjfning med henblik på at sikre mod forurening. Kommunen fører tilsyn efter bekendtgørelsen med at reglerne overholdes, herunder at der er foretaget korrekt anmeldelse af ejendommens olietanke, jf. det ovenstående.

I nærværende sag stilles dog vilkår om, at virksomheden skal sikre, at tankanlæg er i en sådan vedligeholdelsesstand, at der ikke foreligger en åbenbar, nærliggende risiko for, at der kan ske forurening af jord, grundvand eller overfladevand.

Kommunen finder, at det ved vilkår bør sikres mod forurening fra øvrige oplag af olier og kemikalier. Der stilles derfor vilkår om, at olier og kemikalier skal opbevares således, at væsker ikke kan tilledes jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.

Endvidere stilles vilkår om, at tankning skal ske på et tæt, befæstet areal og således, at spild ikke kan tilledes jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer.

Kommunen finder herudover, at husdyrgødningsbekendtgørelsens regler generelt er tilstrækkelige til at sikre mod forurening fra gyllehåndtering i forbindelse med den fremtidige gylletank, hvorfor der i forhold til denne alene stilles vilkår om, at af- og påfyldning af gylletanken skal foregå under opsyn.

Kommunen finder, at det bør sikres ved vilkår, at der til stadighed forefindes en opdateret beredskabsplan for ejendommen. Der stilles derfor vilkår om, at der til enhver tid herefter skal forefindes en opdateret beredskabsplan på ejendommen, og at denne skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

Der stilles vilkår om alarmering af alarmcentralen i tilfælde af uheld, hvor der er risiko for forurening.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniak samt for lugt (vurderet ovenfor).

Disse beskyttelsesniveauer (jf. bekendtgørelsens bilag 3) skal anvendes ved vurdering af, om der er væsentlige virkninger på miljøet ved godkendelser efter § 12 i Husdyrloven.

Af bekendtgørelsen fremgår, at kommunen for hver ansøgning skal foretage en konkret vurdering, samt at der på den baggrund i særlige tilfælde kan stilles vilkår, som rækker udover beskyttelsesniveauet fastsat i bekendtgørelsen. Det vil være tilfældet, hvis der er naturområder, som kommunen vurderer ikke beskyttes tilstrækkeligt af det fastlagte beskyttelsesniveau.

I henhold til § 8 og § 11 i Habitatbekendtgørelsen¹⁰ skal kommunens vurdering omfatte en konkret vurdering af påvirkningen af udpegede områder og arter, jf. bekendtgørelsens § 7 og § 11.

Ammoniakpåvirkning af naturområder fra anlægget

Som en følge af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer gælder for ammoniak et generelt reduktionskrav for godkendelsespligtige

---

¹⁰ BEK nr. 926 af 27/06/2016. Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

husdyrbrug. Det indebærer, at der i forbindelse med alle miljøgodkendelser er fastsat et generelt standardkrav til reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager. Kravet vedrører alene reduktion af den forøgede emission, altså ammoniakemissionen fra selve udvidelsen, samt for stalde der renoveres. Ammoniakemissionen fra stald og lager skal reduceres med 30 % i forhold til det fastsatte referencestaldsystem.

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre – herunder markstakke, der er hovedkilden til udslip af luftbåren kvælstof (ammoniakfordampning).

Ved en tillægsgodkendelse skal den oprindelige nudrift fastholdes, så miljøvurderingen af tidligere godkendte stalde og stalde omfattet af tillægget behandles samlet. Dette er korrekt i forhold til øvrige miljøvurderinger, idet miljøvurderingen normalt skal foretages for alle ændringer og udvidelser i løbet af en 8 års periode.

Det fremgår af denne ansøgning, at det ansøgte vil give anledning til en meremission af ammoniak på 5079 kg N/år, og at husdyrbrugets samlede emission for det ansøgte projekt bliver 6833 kg N/år. Det fremgår desuden, at projektet opfylder bekendtgørelsens generelle krav om ammoniakreduktion (GAK). Endvidere kan konstateres, at alle stalde og gødningsopbevaringsanlæg ligger mere end 10 meter fra ammoniakfølsomme naturtyper, jf. Husdyrlovens § 7.

Kommunens vurdering

På baggrund af en gennemgang af det ansøgte projekt og en sammenstilling med kortlægningen af naturområder i nationale datasæt på Danmarks Arealinformation kan kommunen konstatere, at bekendtgørelsens generelle beskyttelsesniveauer ikke medfører, at der skal stilles særlige krav til ammoniakfordampningen.

I ovenstående afsnit "Driftsbygningerne" og "Gødningsproduktion og -opbevaring" har kommunen fastsat vilkår, som sikrer, at den ammoniakreducerende effekt af de anlæg og driftsformer, som bringes i anvendelse på husdyrbruget, mindst modsvarer effekten forudsat i ammoniakberegningerne.

Supplerende vurdering, herunder af internationale naturbeskyttelsesområder og visse arter

Natur omfattet af Habitatbekendtgørelsens regler

Afstanden fra Ravlundvej 5 til nærmeste punkt i internationalt naturbeskyttelsesområde, EF-habitatområde nr. 237, *Ringive Kommuneplantage*, er ca. 4,0 km.

Området er næringsfattigt bestående af en klarvandet, sommerudtørrende sø med grundskudsplanter omgivet af sure mosearealer og tør hede i en større nåletræsplantage. Områdets væsentligste værdier knytter sig til den sommerudtørrende sø, der blandt andre sjældne plantearter rummer landets nu eneste kendte bestand af den rødlistede planteart Bruskbæger. Derudover findes i plantagen værdifulde arealer med tør og våd hede.

Kommunens vurdering

Da ejendommen er placeret 4 km fra det nærmeste punkt i Natura 2000 området *Ringive Kommuneplantage*, vil en øget ammoniakemission fra ejendommen ikke i sig selv kunne medføre en væsentlig påvirkning

Bedriften vil i sammenhæng med andre husdyrproduktioner bidrage til baggrundsbelastningen, der for Vejle Kommune er angivet til 15,4 kg N/ha pr. år¹¹.

Det ansøgte overholder Husdyrlovens generelle krav til reduktion af ammoniakemissionen (30 %) såvel som Miljøstyrelsens vejledende BAT-emissionsniveau for ammoniak. På den baggrund finder kommunen, at husdyrbrugets bidrag til baggrundsbelastningen er reduceret i tilstrækkelig grad, og at der derfor ikke skal stilles yderligere vilkår til ammoniakemissionen.

Det er Billund Kommunes vurdering, at godkendelsen af det ansøgte projekt på Ravlundvej 5 ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af EF-habitatområdet, *Ringive Kommuneplantage*, hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter.

Påvirkning af naturområder med ammoniak

Nærmeste kategori 1 natur (Ringive Kommuneplantage) ligger 4 km fra ejendommen. Der henvises til vurderingen i afsnittet ovenfor og konkluderes, at på grund af afstanden er der ingen påvirkning.

Nærmeste kategori 2 natur er henholdsvis et overdrev 1,3 km syd for ejendommen og et hedeområde 1,8 km sydvest for ejendommen. Ansøgers konsulent har i husdyrgodkendelse.dk beregnet på merbelastning og totalbelastning fra det ansøgte projekt til nærmeste kategori 2 og 3 natur. De udpegede naturarealer er vist i bilag 5.

Naturområde	Merdeposition kg N/år	Totaldeposition kg N/år
1. potentiel ammoniakfølsom skov	0,3	0,4
2. kat. 3 natur - mose	0,1	0,2
3. kat. 2 natur - overdrev	0,0	0,0
4. kat. 2 natur - hede	0,0	0,0

Nærmeste kategori 3 natur er henholdsvis en mose 1 km syd for ejendommen og et område med ammoniakfølsom skov ca. 700 m vest for ejendommen.

Vest for ejendommen ligger flere mindre søer, der er registreret som § 3 søer.

Kommunens vurdering

Naturpunkt 3 og 4 repræsenterer et overdrev og en hede, der er registreret som Kategori 2-natur, for hvilke der i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er fastsat et beskyttelsesniveau på maks. 1,0 kg N/ha/år i totaldeposition. Med en beregnet totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år vurderes det ansøgte projekt ikke at ville give anledning til tilstandsændringer på overdrevet.

¹¹ <http://envs.au.dk/videnudveksling/luft/model/deposition/>

Naturpunkt 2 repræsenterer en § 3 mose der er registreret som Kategori 3-natur, for, hvilke der i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er fastsat et beskyttelsesniveau på maks. 1,0 kg N/ha/år i merdeposition. Da merdeposition på arealet ikke overstiger 1 kg N/ha/år, er det kommunens vurdering, at der ikke vil kunne påvises en biologisk effekt på arealerne.

Hovedparten af næringsstofftilførslen til søer og vandhuller stammer fra afstrømning fra de tilstødende arealer. Billund Kommune har ingen gældende retningslinjer for søer, men forholder sig til, hvorvidt der er tale om søer, der burdes behandles jf. reglerne i § 7 i Husdyrloven. Husdyrlovens § 7 omhandler ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransålalger samt brunvandede søer og vandhuller. Kommunen vurderer, at ingen af søerne indenfor 1000 meter af anlægget hører til disse kategorier. Det er derfor kommunens vurdering, at det ansøgte projekt ikke medfører en væsentlig negativ påvirkning af søerne ved deposition af luftbåren ammoniak.

Påvirkning af ammoniakfølsom skov

Indenfor en radius af 1000 meter fra ejendommen ligger en potentielt ammoniakfølsomme skov (bilag 5). Ammoniakfølsom skov (Kategori 3-natur iht. Bilag 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) er arealer uden for Natura 2000-områder,

- hvor der har været skov i mere end 200 år, så der er tale om skovjordbund,
- skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, så jordbunden ikke har været dyrket mark i mere end 200 år, eller
- der er tale om skov med naturskovsindikerende arter eller gammelskovsarter.

Der er i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er fastsat et beskyttelsesniveau på max. 1,0 kg N/ha/år i merdeposition for potentiel ammoniakfølsom skov.

Kommunens vurdering

Ansøgers konsulent har beregnet en merdeposition på 0,3 kg N/ha til det nærmeste punkt i registreringen af den ammoniakfølsomme skov.

Idet afskæringskriteriet er overholdt, har kommunen ikke taget nærmere stilling til, hvorvidt arealet opfylder kriterierne for ammoniakfølsomme skove.

Da merdepositionen overholder beskyttelsesniveauet, er det kommunens vurdering, at der ikke vil kunne påvises en biologisk effekt på skoven, såfremt der var tale om ammoniakfølsom skov.

Kommunens samlede vurdering

Bekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniakpåvirkningen er fastsat ud fra bedste videnskabelige viden, som sikrer, at der med overholdelse af dette beskyttelsesniveau ikke vil kunne påvises en biologisk ændring af naturområderne. Da udvidelsen overholder beskyttelsesniveauet for ammoniakdeposition på ammoniakfølsom natur beliggende nærmest ejendommen, er det kommunens vurdering, at beskyttelsesniveauerne, jf. bilag 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, ligeledes er overholdt for øvrig natur i nærområdet.

Samlet set er det Billund Kommunes vurdering efter gennemgang af de repræsentative § 3 områder inden for 1.000 meter fra ejendommen, at der kan meddeles miljøgodkendelse til det ansøgte projekt, uden at det i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3 registreret natur med ammoniak.

På ovenstående baggrund, er det kommunens vurdering, at anlæggets ammoniakemission, herunder i forbindelse med andre planer og projekter, ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af nævnte naturforhold. Kommunen finder således ikke, at der i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en skærpelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til ammoniakfordampningen.

Påvirkning af beskyttede arter (Bilag IV, fredede, rødlistede og gullistede)

Bilag IV arter

Arter der fremgår af Habitatdirektivets bilag IV, har i henhold til Habitatdirektivets artikel 12¹² krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

Bilag IV arter, der kan have leve-, yngle- eller fødesøgningssted ved husdyrbruget på Ravlundvej 5¹³, kunne være løgfrø, stor vandsalamander, markfirben, vand-, syd- og langøret flagermus. Derudover vil odderen sandsynligvis findes i tilknytning til flere af vandløbene i området. Flere af disse arter er ligeledes omfattet af artsfredninger eller optaget på rødlisten.

Spidssnudet frø, løgfrø og stor vandsalamander

I Billund Kommune er spidssnudet frø almindeligt udbredt. Dertil kommer nogle områder med særlige paddeinteresser udpeget i forbindelse med Ribe Amts Naturkvalitetsplan. I en række vandhuller i disse områder er paddefaunaen særlig rig, og her findes spidssnudet frø, løgfrø og stor vandsalamander. Alle tre arter er på habitatdirektivets bilag IV, og løgfrøen er derudover rødlistet.

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*)

Yngler og lever forår og sommer i næringsfattige vandhuller uden fisk og ænder. De voksne individer lever en stor del af året på land, i skove og haver. Arten kan være ret almindelig i vandhuller midt ude på dyrkede marker. Trusler mod stor vandsalamander og årsag til artens tilbagegang er, at vandhullerne forurenes gennem for mange næringsstoffer og derfor gror til, og at der udsættes fisk og ænder i vandhuller.

Udyrkede bræmmer omkring vandhuller kan være med til at sikre, at vandet ikke bliver næringsbelastet, men samtidig er det vigtigt, at beplantning omkring vandhullerne holdes nede, så lys og varme kan nå vandet.

---

¹² Habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer)

¹³ Vurderet ud fra Naturtyper og arter omfattet af EF- Habitatdirektivet, Indledende kortlægning og foreløbig vurdering af bevaringsstatus. Faglig rapport fra DMU, nr. 322, 2000.

Spidssnudet frø (*Rana arvalis*)

Findes overalt i Danmark, men er gået tilbage i antal. Den yngler i mange forskellige slags vandhuller og lever uden for yngletiden på fugtige steder tæt på vandhullerne. Udover at arten er opført på bilag IV, er arten fredet og med på gulliste 1997.

Spidssnudet frø er gået tilbage på grund af mangel på passende leve- og ynglesteder, da mange vandhuller er blevet fyldt op, groet til eller forurenede, og moser og enge er blevet afvandet. Vandhuller mister også status som egnede levesteder, når der udsættes fisk eller ænder.

Etablering af nye vandhuller samt vedligeholdelse af eksisterende ved at hindre tilgroning vil medvirke til at bevare og øge bestanden af spidssnudet frø.

Løgfrø (*Pelobates fuscus*)

Løgfrøen karakteriseres som sårbar, og den samlede bestand i Danmark er gået voldsomt tilbage. Der findes endnu væsentlige bestande i dele af Billund Kommune samt et par andre steder i det tidligere Ribe Amts område. Billund Kommune har derfor en særlig forpligtelse til at sikre løgfrøens levesteder.

Løgfrøen yngler i vandhuller, men findes mest på dyrkede marker hvor den graver sig ned i dagtimerne og kommer frem for at jage om natten. Udover mangel på passende yngleområder er en af truslerne mod løgfrøen, at store landbrugsmaskiner dræber frøerne, når der høstes, pløjes og harves på de marker, hvor dyrene opholder sig. Løgfrøen klarer sig bedst i landskaber, hvor landbruget ikke er så intensivt, eller hvor områderne ikke dyrkes.

Løgfrø er fredet og findes på Habitatdirektivets bilag IV. Arter, der fremgår af direktivets bilag IV, har i henhold til Habitatdirektivets artikel 12 krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

Odder (*Lutra lutra*)

Odderen forekommer ved vandløb og søer i store dele af Jylland og er registreret i Grindsted Å m.fl.. Det er derfor nærliggende at tro, at odderen vil være gæst i de vandløb, der ligger nær ejendommen eller i tilknytning til bedriftens udbringningsarealer. De største trusler mod odderen er fysisk ødelæggelse og forstyrrelse af yngle- og rasteområder.

Kommunens vurdering

Nærmeste registrering af bilag IV art er henholdsvis i Omme Å syd for ejendommen, hvor der er registreret spor efter Odder, mens der sydvest for ejendommen i Filskov Sande er registreret bilag IV arten spidssnudet frø.

Begge lokaliteter ligger mere end 1000 m fra ejendommen, hvorfor ammoniak fra ejendommen ikke vurderes at kunne have en påvirkning. Ligeledes vurderes udvidelse og drift af Ravlundvej 5 ikke at ville have en fysisk påvirkning af hverken Filskov Sande eller Omme Å. Det er derfor Billund Kommunes vurdering, at udvidelse af husdyrbruget, Ravlundvej 5 ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på de omtalte padder eller deres levesteder. Ligeledes vurderes de

almindelige regler for 2 m bræmmer at være tilstrækkelige til at beskytte odderen og dens levesteder.

Ud over de nævnte bilag IV arter har Billund Kommune ikke kendskab til øvrige beskyttede arter, der kunne tænkes at blive påvirket af en godkendelse af det ansøgte projekt.

Det er derfor Billund Kommunes vurdering, at der kan meddeles godkendelse til det ansøgte projekt, uden at det medfører en væsentlig påvirkning af natur, herunder bilag IV arter.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Grundlag

For svinebrug over en vis størrelse er i EU-regi i 2003 udarbejdet en BREF-note vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion, som anfører, hvad der betragtes som BAT (Best Available Technique) i forbindelse med en række produktionsforhold, herunder driftsstyring, staldindretning, vand- og energiforbrug mv. Skov og Naturstyrelsen anfører i husdyrvejledningen, at der også for produktion af andre husdyrtyper (herunder kvæg) skal ske tilsvarende inddragelse af BREF'ens BAT - aspekter.

Skov- og Naturstyrelsen og Dansk Landbrugsrådgivning har i en årrække før Husdyrgodkendelseslovens ikrafttrædelse (dec. 2007) udarbejdet en række BAT – Byggeblade, hvor forskellige staldsystemer er vurderet med hensyn til BAT. I 2007 er oprettet et teknologiudvalg, der skal rådgive Miljøstyrelsen om miljøeffektive landbrugsteknologier. Miljøstyrelsen har på den baggrund udsendt en række Teknologiblade og vejledende BAT-standardvilkår, og har tilkendegivet, at der efterhånden vil blive udsendt flere Teknologiblade og BAT-standardvilkår. Der må således forventes en løbende udvikling i implementering af BAT – teknikker.

Kravet om anvendelse af BAT gælder for både de eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af en etablering, udvidelse eller ændring, idet det dog forudsættes, at krav til eksisterende anlæg fastlægges med rimelige tidsfrister, samt under hensyntagen til, at omkostningerne ved implementering i eksisterende anlæg kan være uforholdsmæssigt store.

BAT betragtes som en ikke-stedbunden branchenorm. Dette betyder, at anvendelse af BAT ikke afhænger af, om der er tale om følsomme eller robuste omgivelser.

I forbindelse med ansøgning om godkendelse efter lovens § 12 skal i relation til BREF – note og BAT - Byggeblade som minimum redegøres for følgende forhold:

- Anvendelse af godt landmandskab
- Anvendelse af BAT inden for områderne:
  - Foder
  - Staldindretning
  - Forbrug af vand og energi
  - Opbevaring af husdyrgødning
  - Udbringning

Miljøstyrelsen har den 13. juli 2010 (revideret maj 2011) udsendt vejledende BAT-emissionsgrænseværdier for kvæg i gyllesystemer (Vejledning om emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af BAT), hvori styrelsen – udover emissionsgrænseværdier – har foretaget en vurdering af de ovennævnte BAT-forhold. Miljøstyrelsen har endvidere den 6. februar 2012 udsendt vejledende BAT-emissionsgrænseværdier for husdyr udenfor gyllesystemer, herunder også kvæg. Miljøstyrelsen opdaterer løbende teknologilisten, senest er spalteskrabere til kvægstalde taget af teknologilisten. Indeværende ansøgning er tilpasset i overensstemmelse hermed.

Miljøstyrelsen anfører i vejledningerne, at der på nuværende tidspunkt ikke findes tilgængelige teknikker eller teknologier, der kan anvendes til at fastlægge emissionsgrænseværdier for fosforudledningen fra malkekvægsbesætninger, samt at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, vedrørende udbringning af husdyrgødning er BAT for så vidt angår ammoniakfordampningen i marken og udvaskning af nitrat. Endvidere anfører Miljøstyrelsen, at BAT-krav om udnyttelse af næringsstofferne i gødning allerede er implementeret i dansk lovgivning ved krav om gødningsplanlægning og gødningsregnskaber.

Kommunens vurdering

På baggrund af de aktuelt gældende BAT-referencer, jf. det ovenstående, er i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering i nærværende miljøgodkendelse foretaget en systematisk vurdering af, om det eksisterende og fremtidige husdyrbrug i nødvendigt omfang bringer BAT i anvendelse.

Vurderingen er baseret på den skematiske gennemgang i bilag 3, hvor de anvendte metoder er sammenstillet med de BAT-betragtninger, som bør gøres gældende jf. aktuelle BAT-referencer.

Ud over de teknikker, der er vurderet i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, er der også opstillet BAT-teknikker for godt landmandskab, jf. punkt 1 i bilag 3. Det er kommunens vurdering, at den oplyste anvendelse af godt landmandskab er BAT.

Det er på ovenstående baggrund kommunens vurdering, at der med de valgte løsninger for anlæg og drift – herunder i sammenhæng med de stillede vilkår - træffes de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

Miljøgodkendelsen er meddelt på grundlag af, at de oplyste teknikker jf. bilag 3 bringes i anvendelse. På den baggrund bør husdyrbruget til enhver tid kunne redegøre for, at dette grundlag er til stede. Der stilles derfor vilkår om, at virksomheden – på tilsynsmyndighedens anmodning - skal redegøre for, at husdyrbrugets anlæg og drift er i overensstemmelse med de i bilag 3 oplyste teknikker. Tilsynsmyndigheden kan stille krav til, i hvilken form redegørelsen skal leveres, herunder f.eks. procedurebeskrivelser, driftsregistreringer, regnskabsforhold mv.

Ophør

Ansøger oplyser, at ved ophør af husdyrproduktionen fra ansøgers side, vil produktionen formentlig blive fortsat af en ny ejer. Hvis produktionen ophører, vil gødnings- og ensilageanlæg blive tømt og rengjort.

Kommunens vurdering

Der er stillet vilkår, som skal sikre, at der ved ophør af driften træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare.

Alternative muligheder

Virksomheden oplyser, at alternativer er overvejet, og at det fremsatte projekt er det bedst mulige med hensyn til produktion, logistik, beskyttelse af miljø, natur og

omgivelser sammenholdt med ønsket om at være en bedrift, der udvikler sig kombineret med økonomiske overvejelser. At fortsætte produktionen uændret, er fravalgt, da der er et ønske om, at produktionen også i fremtiden skal udvikle sig og være rentabel.

Kommunens vurdering

Den ansøgte placering af plansiloer i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse begrænser anlæggets samlede udstrækning i landskabet. Det er kommunens samlede vurdering, at den ansøgte udvidelse kan gennemføres på den ansøgte placering med en acceptabel miljømæssig påvirkning, og at andre placeringer af udvidelserne ikke vil kunne medføre væsentlige reduktioner i påvirkningerne, hvorfor ansøgers logistiske ønsker bør imødekommes.

Hvis ikke der meddeles godkendelse til den ansøgte produktion, vil miljøpåvirkningen omkring ejendommen antagelig forblive uændret i en periode. Det er dog sandsynligt, at 0-alternativet ikke vil få væsentlig betydning for den samlede husdyrproduktion i et større område, og at udbringningsarealerne vil blive forsøgt anvendt til udbringning fra andre husdyrbrug. Hvorvidt en sådan alternativ udnyttelse af områdets landbrugsmæssige produktionspotentiale vil indebære en større eller mindre miljøpåvirkning end det ansøgte, afhænger af de konkrete omstændigheder hvorunder potentialet realiseres. Kommunen finder ikke, at der er grundlag for at antage, at 0-alternativet vil indebære en væsentlig afvigende, generel miljøpåvirkning.

Samlet vurdering

Billund Kommune vurderer, at der kan meddeles tilladelse til det ansøgte da:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Udvidelse og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.
- Energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt.
- Mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet.
- Produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt.
- Affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet.
- Der i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik.
- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

Bilag

- Bilag 1. Lokalisering af husdyrbruget og udbringningsarealerne
- Bilag 2. Situationsplan med husdyrbrugets indretning
- Bilag 3. BAT-skema
- Bilag 4. Afløbsplan
- Bilag 5. Beskyttet natur indenfor 1.000 meter fra anlægget